

ΠΡΟΟΔΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΗ 1^η ΚΑΙ ΤΗ 15^η ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Διευθυντής καὶ ὑπεύθυνος Συντάκτης **ΚΩΝΣΤ. Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ** Καθηγητῆς

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ ἐν Κρήτῃ..... Δρ. χρ. 5 —
 » ἑξαμηνίος » » » 2·50
 » τρίμηνος » » » 1·50
 Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν προστίθεται ἐτησίως Δρ. χρ. 1.—

Αἱ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ Εἶναι ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ
 Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ αἱ ἀποστολαὶ ἀπευθύνονται
 τῇ Διευθύνσει, ὁδὸς Μπέττολο. Χανία
 ΔΙΑ ΤΑΣ ΑΓΓΕΛΙΑΣ Εἰσονται ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑΙ

Περιεχόμενα: Ἡ Ἐθνικοὶ μας πόθοι. Τὸ κύρος τοῦ διδασκάλου. Περί σχολικῶν ἐκδρομῶν ὑπὸ Π. Βαλάκη. Φαινόμενα Τηλεπαθείας ὑπὸ W. Νεώτερα Ἀρχαιολογικά. Ἑρμηνεῖα τοῦ Εὐαγγελίου. Πρακτικὰ τοῦ ἐν Ρεθύμνῃ Διδ. Συνεδρίου. Ποικίλα Σημειώματα. Ὁ θναστός Οὐρανός.

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΜΑΣ ΠΟΘΟΙ

Ἰερὰ συγκίνησις διέδραμε κατ' αὐτὰς ὁλόκληρον τὴν νῆσον ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. Ἡ πρώτη τῆς ἐλευθερίας Κρήτης Βουλὴ, ἅμα συνελθούσα, ἀφ' ἡμερῶν εὐλαβῶς τοῦ Ἡγεμονικοῦ λόγου, δι' οὗ ὁ εὐδαλῆς τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας βλαστὸς ἐξέθηκε τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ παρὰ ταῖς Αὐλαῖς τῶν προστατῶν Δυνάμεων ὑπὲρ τῆς πληρώσεως τῶν νομίμων ἡμῶν πόθων, ἐξεδήλωσε τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ πρὸς τὰς τέσσαρας Μεγάλας Δυνάμεις, καὶ τὸν πόθον αὐτοῦ ὅπως αὐταί, συμπληρῶσαι τὸ εὐγενὲς ἔργον τῶν ἐπινεύσωσι εἰς τὴν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος Ἑνώσιν, διὰ τοῦ κατωτέρω ψηφίσματος:

« Ἡ Βουλὴ τῶν Κρητῶν ἐκ καθήκοντος ἱεροῦ καὶ ἐπιβαλλομένου κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίασιν προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ προσωρινοῦ αὐτῆς προεδρείου.

Ψηφίζει

Α'.) Ἐκφράζει τὴν αἰδίον εὐγνωμοσύνην τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ πρὸς τὰς 4 Μεγ. Δυνάμεις, διότι ἀπήλλαξαν αὐτὸν τῶν αἰωνίων παθημάτων του καὶ τῷ παρέσχον τὴν ἐλευθερίαν, ἐξακολουθεῖσαι νὰ σκέπωσιν αὐτὸν ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν αὐτῶν προστασίαν.

Β'.) Ἰκετεύει Αὐτὰς ἵνα ἐπιθέτωσι τὸ ἐπιστάγμα εἰς τὸ φιλάνθρωπον καὶ εὐγενὲς αὐτῶν ἔργον εἰσακούσωσι τὴν πλήρωσιν τῶν νομίμων αὐτοῦ πόθων, τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος Ἑνώσεώς του, τοῦ τέματός του καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν ἀγώνων καὶ παθημάτων πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν Κρητῶν.

Γ'.) Ἀναθέτει εἰς τὸ Προεδρεῖον ἵνα ἀνακοινώσῃ τὸ παρὸν ψήφισμα πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν 4 Μεγ. Δυνάμεων καὶ πρὸς τὴν Α. Β. Ὑψ. τὸν Ὑπατον Ἀρμοστήν Κρήτης.

Ἐγένετο ἐν Χανίοις τῇ 19 Μαΐου 1901.

Ἡ Βουλὴ τῶν Κρητῶν

Τοῦ ψηφίσματος τούτου τὴν ἔννοιαν ἐπανέλαβον ὑπὸ ποικίλας μορφᾶς αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαρχίαι, οἱ

ἄνθρωποι καὶ τὰ χωρία, τὰ ὄρη καὶ αἱ πεδιάδες, ὥστε ἀπὸ δύο ἡδὴ ἐβδομάδων πανταχοῦ τῆς νήσου μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀκούεται μυριόστομος φωνή: **Ζήτω ἡ Ἑνωσις!**

Ἡ πανηγυρικὴ αὕτη ἐκδηλώσις τῶν ἐθνικῶν μας πόθων καὶ πέραν τῶν ἁκτῶν τῆς Κρήτης μεταδοθεῖσα συγκινεῖ βαθέως τὴν τε ἐλευθέραν καὶ τὴν ἀλύτρωτον Ἑλλάδα, ἥτις μετὰ τρυφερᾶς στοργῆς παρακολουθεῖ τὰ πρῶτα ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ βήματά μας· συγκινεῖ ἀναντιρρήτως καὶ τὰς εὐγενεῖς καρδίας τῶν πεπολιτισμένων λαῶν τῆς Εὐρώπης τὸ θέαμα λαοῦ ὅστις μετὰ αἰῶνων συμφορᾶς κτησάμενος τὴν ἐλευθερίαν του καὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν τῆς εὐνομίας ἀπολαύων, δὲν ἀρκεῖται οὐδ' εἰς ταύτην, ἐὰν μὴ ἐπέλθῃ τῶν ἐθνικῶν του πόθων ἡ πλήρωσις, διὰ τῆς Ἑνώσεως μετὰ τῶν ἐλευθέρων ἀδελφῶν του.

Εἰς τὸ σχολεῖον, ὅπερ ἐν σμικρῷ πρέπει νὰ ἐκπροσωπῇ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ τὰς ἐπικρατούσας ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἰδέας, ὀφείλει καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην νὰ ἀντηχήσῃ τοῦ περιέχοντος ἡ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ ἀγίου ἀναφώνησις: **Ζήτω ἡ Ἑνωσις!**

Τὸ σχολεῖον, παραβάλλεται εὐστόχως ὑπὸ τοῦ Rein πρὸς σχῆμα ἐλλείψεως, ἥς αἱ ἐστίαι, τουτέστιν ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἐθνικὴ ἰδέα, κεῖνται πλησίον ἀλλήλων. Εἰς ποῖον δ' ἄλλο ἔθνος ἔχουσι συγχωνευθῇ τόσον ἀδιασπᾶστος ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἐθνικὴ ἰδέα ὅσον εἰς τὸ Ἑλληνικόν;

Πίστις καὶ Πατρίς ἦσαν οἱ δύο πόλοι περὶ οὓς ἐστρέφετο πᾶσα τῶν πατέρων ἡμῶν ἡ πατριωτικὴ δράσις. **Πίστις καὶ Πατρίς** ἔσωσαν πάλιν αἱ δύο ἄγκυραι ἐφ' ὧν θὰ στηρίξωμεν ἀσφαλῶς τὸ Ἑθνικόν, ἡμῶν μέλλον.

ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Περὶ τοῦ κύρους τοῦ διδασκάλου ἐν τῷ σχολείῳ ὑπὸ πολλῶν ἐλέχθη ὅ,τι καὶ περὶ τῆς ποιητικῆς ἰκονότητος· ὅτι δηλαδὴ δὲν ἀποκτᾶται, ἀλλ' εἶναι ἐμφυτον εἰς τοὺς διαφόρους ἀνθρώπους. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι διὰ νὰ ἔχῃ τις κύρος προσπατοῦνται προσόντα τινα φυσικὰ τῷ ἀνθρώπῳ, τὰ ὅποια ἄλλος μὲν ἔχει ἀκόπως καὶ χωρὶς καὶ νὰ σκεφθῇ περὶ αὐτῶν, ἄλλος δὲ ἀδυνατεῖ νὰ τὰ ἀποκτήσῃ παρ' ὅλην τὴν

προσπάθειάν του, και παρ' όλα τὰ λοιπὰ πλεονεκτήματα αὐτοῦ.

Ὅπως δὴ ποτε τὸ κύρος εἶναι σπουδαιότατον πρό-
σόν, ἡ δὲ διαφορὰ μεταξύ δύο διδασκάλων, τῶν
ὁποίων ὁ μὲν εἰς ἑχὲν κύρος ὁ δ' ἄλλος δὲν ἔχει,
εἶναι βαθυτάτη, διότι ὁ δεύτερος δι' αὐτὸ τοῦτο χα-
ρακτηρίζεται κακῶς, εἰς τρόπον ὥστε θὰ ἦτο πολλῶ
ὠφελιμώτερος καὶ δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους
ἐὰν ἐγκαταλείπων τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου
ἔστρεφεν ἀλλαχοῦ τὴν δραστηριότητά του. Ἐπειδὴ
δ' οὐδὲν ὑπάρχει ἄνευ λόγου, εἶναι ἄξιον τοῦ κόπου
νὰ ἐξετάσωμεν ποῖα αἰτίαι καὶ συνθήκαι καθιστῶσι
τόσον μέγα τὸ κύρος τινῶν διδασκάλων καὶ ποῖα ἐκ-
μηδενίζουν καὶ καταρρίπτουσι τὸ κύρος ἄλλων.

Αἱ αἰτίαι καὶ αἱ συνθήκαι αὗται εἶναι πολλαὶ καὶ
ἀνίσου σπουδαιότητος, διαιροῦνται δὲ εἰς τρεῖς κατη-
γορίας, εἰς τὰς φυσικὰς, τὰς διανοητικὰς καὶ τὰς
ἠθικὰς. Ὅσῳ περισσοτέρας συνενεῖ ὁ διδάσκαλος,
τόσῳ μᾶλλον εἶναι κύριος τῆς τάξεώς του καὶ τόσῳ
βαθυτέραν ἐπιδόρασιν ἐξασκεῖ ἐπ' αὐτῆς. Ἀλλὰ
πᾶσαι δὲν ἔχουσι τὴν αὐτὴν σπουδαιότητα, καὶ καθ'
ἑαυτὰς καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰς διαφόρους τάξεις·
πολλὰ δὲ δύνανται καὶ νὰ λείπωσιν ἐὰν ὑπὸ ἄλλων
προτερημάτων ἀντισταθμίζονται.

Α' Φυσικαί. Ἐν πρώτοις τὸ ἀνάστημα καὶ ἡ κα-
νονικὴ στάσις τοῦ σώματος εἶναι παράγοντες ὧν ἡ
σπουδαιότης δὲν εἶναι μηδὲν, μάλιστα διὰ μικρὰ
παιδιά. Μολοντί δ' ὁ διδάσκαλος οὐδὲν δύναται νὰ
πράξῃ ὡς πρὸς τοῦτο, εἶναι καλὲν νὰ τὸ γνωρίζῃ,
διότι ὅσῳ πλείονας τοιαύτας ἐλλείψεις ἔχει, τόσῳ
περισσότερον ὀφείλει νὰ τὰς ἀντισταθμίζῃ δι' ἄλλων
προσόντων.

Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν καὶ διὰ τὴν εὐχέ-
ρειαν περὶ τὰς κινήσεις καὶ τοὺς τρόπους, διὰ τὴν
ἐκφρασιν τοῦ βλέμματος, καὶ διὰ τὴν ποιότητα τῆς
ὁράσεως καὶ τῆς φωνῆς. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ κομφό-
της εἶναι περιττὴ πολυτέλεια, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης
ἀληθές ὅτι ἡ ἀδεξιότης ὅταν ὑπερβαίνει ὄριόν τι,
εἶναι σπουδαῖον πρόσκομμα· τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ
τὴν μυωπίαν ἥτις πέραν ὁρίου τινὸς ἐπιδράζει ἐπιβλα-
βῶς ἐπὶ τοῦ κύρους τοῦ διδασκάλου. Ὡς πρὸς δὲ
τὴν φωνὴν εἶναι φανερόν ὅτι διὰ νὰ ἐπιδράσῃ τις διὰ
τοῦ λόγου πρέπει τοῦλάχιστον νὰ εἶναι ἀκουστός.
Ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ὁ διδάσκαλος
φωνὴν διάτορον καὶ ὀξεῖαν· τοῦτο βλάπτει μᾶλλον,
θὰ ὠφελούντο δ' οἱ τοιοῦτοι διδάσκαλοι πολὺ ἐὰν
προσεπάθουν νὰ μετριάσωσι τὴν ἔντασιν καὶ τὴν ὀξύ-
τητά της φωνῆς των, διότι εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι
αἱ διάτοροι καὶ ὀξεῖαι φωναὶ κουράζουσιν ὅσον καὶ
αἱ ὑπερβολικῶς ἀσθενεῖς. Καὶ δύναται τις μὲν νὰ
ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ἡχηρὰ φωνὴ ἐκφοβίζει ἐνίοτε τοὺς
μαθητὰς, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως εἶναι σκαιὸν μέσον πει-
θαρχίας, ἀλλ' ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι
ἐκ τούτου συνηθέστερον βλάπτεται ἡ εὐταξία, διότι
οἱ μαθηταὶ βαθμηδὸν ἀρχίζουν τὰς συνομιλίαις προστα-
τευόμενοι διὰ τῶν βροντῶν τοῦ διδασκάλου καὶ πα-
ραθαρρυνόμενοι ὑπὸ τῆς οὕτω μαρτυρουμένης ἀπλοϊ-
κότητος αὐτοῦ. Τοσοῦτον δ' ἀληθεύει τοῦτο, ὥστε
γενικῶς εἶναι παραδεδεγμένον ὅτι διδάσκαλος μὲ θο-
ρυβώδη φωνὴν ἔχει καὶ μαθητὰς θορυβώδεις. Τού-

ναντίον, πάντες γνωρίζομεν ὅτι πολλοὶ ῥήτορες διὰ
λεπτῆς φωνῆς ἐπιτυγχάνουσι θαυμάσια ἀποτελέσμα-
τα, ἐννοοῦμεν δ' εὐκόλως ὅτι πολλῶ ἀκοπώτερον
δύνανται νὰ ἐπιτύχωσιν εἰς τοῦτο οἱ διδάσκαλοι,
οἵτινες ὀφείλουσι μᾶλλον νὰ συνδιαλέγωνται ἐν οἰ-
κειότητι, καὶ νὰ ἐπιδιώκωσιν ὅχι τόσον τὸ νὰ ὁμι-
λῶσιν αὐτοὶ, ὅσον τὸ νὰ κάμνωσι τοὺς μαθητὰς αὐ-
τῶν νὰ ὁμιλῶσιν.

Ἀλλὰ διὰ τούτου δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι εὐχῆς ἔργον
εἶναι ὁ διδάσκαλος νὰ ἔχῃ φωνὴν ἀσθενή· ἐν ἐλλεί-
ψει φωνῆς μελωδικῆς ἥτις κατακληθεῖ τὰ ὦτα καὶ
κατακτᾷ τὸ ἀκροατήριον, τὸ ἰδεῶδες εἶναι νὰ ἔχῃ ὁ
διδάσκαλος φωνὴν διαυγῆ, κανονικὴν, ἔντονον ὅσον
ἄρκει, καὶ νὰ μεταχειρίζηται αὐτὴν μετὰ συνέσεως.
Ἐν τούτοις καὶ οἱ μὴ ἔχοντες τὰ χαρίσματα ταῦτα
δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὅτι δύνανται διὰ τῆς φω-
νῆς των, ὅση καὶ ἂν εἶναι, νὰ ἐπιτύχωσι πολλῶ
λαμπρότερα ἀποτελέσματα, ἐὰν ἐξ ἀρχῆς τοῦ μαθη-
ματος φείδωνται τῶν δυνάμεων αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ
μεταμέλωνται εἰς τὸ τέλος ὅτι ἀφθόνως καὶ ἰσχυ-
ρῶς ὠμίλησαν, καὶ ἐὰν ἐνθυμῶνται ὅτι ἡ προσοχὴ
ἦν ἐπισπῶσιν ἐξαετᾶται ἀπὸ πλεῖστα ἄλλα αἰτία
καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν ποσότητα τῆς φωνῆς, διότι πρὸς
τὴν ἔντασιν τῆς φωνῆς ἡ προσοχὴ εἶναι ἀντιστρόφως
ἀνάλογος.

ΠΕΡΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΚΔΡΟΜΩΝ

Γ'—Περὶ τῆς ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς διδασκαλίας.

Εὐθὺς ὡς ὁ παῖς ἄρχεται αἰσθανόμενος, αἱ ἀπὸ τῆς
πατρίδος παραστάσεις προσβάλλουσι τὰς αἰσθήσεις
αὐτοῦ· αἱ παραστάσεις αὗται ἀποταμιεύονται ἐν τῇ
ψυχῇ του ἥτις εἶναι ἡ πινακοθήκη ἐν ᾗ αἱ εἰκόνες
τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου διαφυλάττονται· ἐφ' ὅσον
δ' αὗται συσσωρεύονται ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ παιδὸς ἐπὶ
τοσοῦτον λαμβάνει οὗτος πλείονα τοῦ ἐξωτερικοῦ
κόσμου γνῶσιν. Εἶναι δὲ αἱ ἀπὸ τῆς γενεθλίας γῆς
παραστάσεις οὐ μόνον αἱ πρώται ἀλλὰ καὶ αἱ ἰσχυ-
ρόταται τῶν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ ἀποτυπωμένων·
τὰ αὐτὰ πράγματα πολλάκις παρουσιάζονται εἰς τὴν
ἀντίληψιν τοῦ παιδὸς καὶ διὰ τοῦτο βαθύτερον ἐν τῇ
ψυχῇ αὐτοῦ ἀποτυπῶνται. Ἐκτὸς τούτου ἡ πρὸς
ἀντίληψιν ὁρμὴ καὶ ἐπιθυμία εἰς οὐδεμίαν ἡλικίαν
εἶναι τοσαύτη ὅση εἰς τὴν τοῦ παιδὸς. Ἐκεῖ ὁπόθεν
ἀπρόσεκτος διέρχεται ὁ ἐνήλιξ, ἐκεῖ προσηλωταί
τὸ ὄμμα τοῦ παιδὸς, ἐντείνεται τὸ οὖς καὶ ἡ φαν-
τασία αὐτοῦ διεγείρεται. Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον
ὁ παῖς μάλιστα προσδέχεται τὰς ἀπὸ πάντων τῶν
περὶ ἑαυτὸν πραγμάτων ἐντυπώσεις, ἀνερευνᾷ, κατὰ
τοῦτον τὸν χρόνον ἡ γενεθλίᾳ χώρα πληροῖ ὅλην
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ προμηθεύει εἰς αὐτὸν τὰς πα-
ραστάσεις ἐκείνας καὶ διανοήματα ἅτινα χρησιμεύ-
ουσιν ὡς βάσις τῆς ὅλης του μετὰ ταῦτα μορφώσεως.

Ἡ σπουδαιότης δὲ διὰ τὴν πνευματικὴν διάπλα-
σιν τοῦ ἀπὸ τῆς πατρίδος ἀποκτηθέντος θησαυροῦ
παραστάσεων γίνεται δὴλ' ἐὰν ἀναμνησθῶμεν τί δι-
δάσκει ἡ ψυχολογία περὶ τῆς λεγομένης *προσλήψεως*.
Οὐδεμία δηλ. νέα παράστασις δύναται νὰ εἰσέλθῃ
εἰς τὴν ψυχὴν χωρὶς νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν συνείδη-

σιν τὰς ὁμοίας αὐτῇ καὶ συγγενεῖς παραστάσεις· ἡ νέα καὶ αἱ παλαιαὶ παραστάσεις ὑφίστανται ἀμοιβαίαν τινὰ ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τέλους συνδέονται πρὸς ἀλλήλας. Ἐὰν μὴ ἡ νέα παράστασις εὖρη συγγενεῖς αὐτῇ ἐν τῇ ψυχῇ ἐντυπώσεις δὲν δύναται νὰ γίνη πρόσληψις· ἡ νέα παράστασις ἀπωθεῖται ἀπὸ τῆς συνειδήσεως, οἷον εἰ ἀπαγορεύεται αὐτῇ κατὰ πρῶτον, ἡ εἰς τὴν ψυχὴν εἰσελθεῖ. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀπὸ τῆς πατρίδος παραστάσεις εἶναι αἱ πρῶται καὶ ὑπερέχουσι τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν δύναμιν ἔπεται ὅτι ἔχουσι τὴν μεγίστην πρὸς πρόσληψιν δύναμιν. Ὅσοι λοιπὸν πλουσιώτεροι εἶναι αἱ ἀπὸ τῆς πατρὸς χώρας ἐντυπώσεις τοῦ παιδὸς ὅσοι πολυειδέστεροι καὶ σαφέστεροι αἱ ἀπὸ τούτου τοῦ κύκλου παραστάσεις, τοσούτω μείζων εἶναι καὶ ἡ ἱκανότης πρὸς διανοητικὴν μόρφωσιν.

Τὸ νὰ εὐρύνωμεν λοιπὸν τὸν κύκλον τῶν ἀπὸ τῆς πατρίδος παραστάσεων καὶ ἰσχυρότερον τοῦτον καταστήσωμεν, τὸ νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ἔμρυστον τῶν παιδῶν πρὸς ἀντίληψιν τῶν περὶ ἑαυτὸν, καὶ διεγείροντες μεθοδικῶς τὸ παρατηρητικὸν αὐτοῦ νὰ τὸν καταστήσωμεν ἱκανὸν νὰ παρατηρῇ τὰ πράγματα, νὰ ἐξετάζῃ καὶ ἀνερυνᾷ τὰ αἷτια τῶν πραγμάτων, ταῦτα μάλιστα διὰ τῶν μεθοδικῶς γινόμενων ἐκδρομῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς παρατηρήσεων καὶ διδασκαλίας κατορθοῦται. Εἶναι γνωστὸν εἰς πάντα προσεκτικὸν διδάσκαλον, λέγει ὁ Stolz, ὅτι τόσον πολλὰ διατὶ τόσον πολλὰ ἐρωτήσεις κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτῶν ἀλληλουχίαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος δὲν προβάλλονται ἡμῖν ὅσαι κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἐκδρομῶν. Πῶς δὲ διὰ τῶν ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς παρατηρήσεων δύναται νὰ ἐπιτευχθῶσι ταῦτα καὶ ποίως ἀπὸ τῶν ἐκδρομῶν ὠφελείας δύναται νὰ ἀρυσθῇ ἡ διδασκαλία τῶν διαφορῶν μαθημάτων θὰ προσπαθῶσωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις νὰ ἐκθέσωμεν.

II. Βαλάκης

ΦΑΝΟΜΕΝΑ ΤΗΛΕΠΙΣΤΑΣΕΩΣ

ΠΩΣ Η ΜΗΤΗΡ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΕΜΑΘΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΗΣ

Τῇ 5ῃ Μαΐου (ν. ἡμ.) 1821 περὶ τὴν 6ην μ. μ. ὦραν ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων ἀποθνήσκων ἐξηφανίζετο ὡς μετέωρον ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀθανασίαν.

Ἡ μήτηρ αὐτοῦ Laetitia, ἥτις ἔζη, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον ἐν τῷ ἐν Ῥώμῃ ἀνακτόρῳ τῆς καὶ ἥτις ἐξηκολούθει νὰ συνεννοῖται μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς εἴτε διὰ μυστικῶν ἀπεσταλμένων, εἴτε καὶ δι' ἐπιστολῶν, ἠγνόει, ὅτι ὁ υἱὸς τῆς ἦτο ἐπιθανάτος. Σημειωτέον ὅτι τότε ἵνα μεταβῇ τις ἐξ Ἰταλίας εἰς Ἀγ. Ἐλένην ἀπηρτοῦντο τρεῖς τοῦλάχιστον μῖνες.

Τῇ 5ῃ Μαΐου 1821 συνέβη παράδοξον γεγονός ἐν τῷ οἴκῳ τῆς κυρίας Laetitia, τὸ ὁποῖον ἡ κυρία Σαρτρουβίλλη, ἀναγνώστρια τῆς μητρὸς τοῦ Αὐτοκράτορος ἀναφέρει εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά της καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου ἀπὸ τοῦ 1839 ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἐφημερίδι «Καπιτωλίω» Ὁμιλεῖ λοιπὸν μάρτυς αὐτόπτης, ἐπομένως δυσκόλως δύναται τις νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀφηγήσεως ταύτης ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἀπίθανος.

Κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκείνην μετὰ μεσημ-

βριαν ἀγνωστός τις ἐν περιβολῇ ἀξιοπρεπεῖ μεταδὰς εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς Κ. Μητρὸς (*) ἐν Ῥώμῃ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιόν της. Ὁ θυρωρὸς ἠρώτησεν αὐτὸν, ἂν ἐκράτει ἐπιστολὴν ἀκροάσεως, ἥς ἀνευ ἦτο ἀδύνατον νὰ γίνη δεκτὸς παρὰ τῆς Ὑψηλότητός της. Ὁ ξένος ἀπῆντησε σοβαρῶς ὅτι δὲν ἐξήτει ἀκροάσιν, ἀλλ' ὅτι εἶχε καθῆκον ἀπαραίτητον νὰ ἴδῃ τὴν Κυρίαν, ἵνα τῇ ἀγγείλῃ σπουδαιότατόν τι. Ὁ θυρωρὸς ἐξηκολούθει ἀργούμενος νὰ τῇ ἐπιτρέψῃ τὴν εἰσόδον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑποχωρήσας ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ὑπηρετῶν, ὧν τις ἀναγγέλλει εἰς τὸν θαλαμηπόλον τῆς κυρίας, ὅτι ἀγνωστός τις ζητεῖ τὴν τιμὴν νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τῆς Ὑψηλότητός της περὶ σπουδαιότατης ὑποθέσεως. Ὁ θαλαμηπόλος παρουσιάσθη εἰς τὸν ξένον ζητεῖ τὸ ὄνομά του, ἵνα τὸ ἀναγγείλῃ. Οὗτος μετ' ἀνυπομονησίας ἀπαντᾷ, ὅτι μόνον εἰς τὴν Κυρίαν θὰ εἴπῃ αὐτό. Εἰδοποιοῦσι περὶ τούτου τὴν Αὐτοκράτειραν, ἥτις εἶχε παρ' ἑαυτῇ τὸν κλειδοῦχόν της κ. Colonna καὶ τὴν Δα Mellini, καὶ ἀποφασίζει νὰ δεχθῇ τὸν ξένον, ὃν εὖρον περιπατοῦντα μετὰ τινος ἀνισυχίας ἐν τῷ δωματίῳ, ὅτε ὁ κ. Colonna προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ ἄνθρωπος εὐχαριστεῖ εὐγενῶς, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις, τὸν κλειδοῦχον, εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ μετὰ σεβασμοῦ χαιρετίζει τὴν κυρίαν οὕτως ὥστε ἐνόησεν, ὅτι ἐπεθύμει νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ τῇ ὁμιλήσῃ κατὰ μόνας. Ὁ κ. Colonna καὶ ἡ Δις Mellini εἰς νεῦμα τῆς Κυρίας ἀποσύρονται εἰς παρακείμενον δωμάτιον, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ προσέλθωσιν ἀμέσως.

Ὁ ἀγνωστός πλησιάζει τότε πρὸς τὴν Κυρίαν, καὶ ἀφ' οὗ ὁμιλᾷ περὶ τοῦ Αὐτοκράτορος ὡς εἰ πρὸ ὀλίγου κατέλιπεν αὐτόν :

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁμιλᾷ πρὸς Ὑμᾶς, λέγει εἰς τὴν Ὑψηλότητά της, ὁ Ναπολέων ἀπαλλάσσεται τῶν δεινῶν του. Εἶναι εὐτυχής.

Εἶτα προσφέρων τοὺς λόγους τούτους φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὸ στήθος του.

Ἡ Ὑψηλότης της ἐνόμιζεν, ὅτι ἐμελλε νὰ ἐξαγάγῃ ἐγχειρίδιον . . . Ἐξήγαγε τὴν εἰκόνα τοῦ ἐσταυρωμένου λέγων πρὸς τὴν κυρίαν μὲ φωνὴν ἐμφαντικὴν :

Ὑψηλότης, ἀσπάσθητι τὸν Αὐτρωτὴν καὶ Σωτῆρα τοῦ προσφιλούς υἱοῦ σας. Θὰ τὸν ἐπανιδῶτε καὶ πάλιν μετὰ μακρὰ ἔτη, τὸν υἱὸν τοῦτον, τὸ ὑποκείμενον τῆς βαθείας θλίψεως σας, τὸν υἱὸν τοῦτον, οὗ τὸ ὄνομα ἀντήχησεν εἰς τε τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία . . . Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἀξιωματικότητος ἐκείνης ἡμέρας θὰ συμβῶσι πολλὰ κυβερνητικὰ μεταβολαὶ ἐν Γαλλίᾳ, θὰ συμβῶσιν ἐμφύλιοι πόλεμοι, ποταμοὶ αἱμάτων θὰ χυθῶσιν, ἡ δὲ Εὐρώπη θὰ γίνῃ ἀνάστατος. Ἀλλ' ὁ Ναπολέων ὁ Μέγας θὰ ἐπανέλθῃ, ἵνα ὁμιλήσῃ πρὸς τὴν Γαλλίαν, καὶ ἅπαντα ἡ Εὐρώπη θὰ αἰσθανθῇ τὴν ἐπίδρασιν του Ἰδοὺ τὸ μέγα ἔργον, ὅπερ Ναπολέων ὁ Μέγας εἶναι προωρισμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν βασιλευόντων νὰ ἐπιτελέσῃ.

Ὁ ἀγνωστός, ὅστις ὁμιλεῖ οὕτως, ἐφαίνετο ὅτι ἦτο προφήτης ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπεσταλμένος ὑπ' αὐτοῦ πρὸς μητέρα, ἵνα τῇ ἀναγγείλῃ τὰς ἀμετατρέπτους βουλὰς του περὶ τῆς τύχης τοῦ υἱοῦ της. Ἡ κυρία ἐξηκολούθει νὰ τὸν ἀκούῃ ἐν ἐκστάσει, ὅτε ἀπεσύρθη ἀφ' αὐτῆς ἐν βαθείᾳ συγκινήσει.

Ἡ μοναδικὴ αὕτη ἐπίσκεψις, διηγείτο ἔτη τινὰ βραδύτερον ὁ κ. Colonna, ἐφαίνετο ἀναζωογονήσασα τὴν ἐλπίδα ἐν τῇ ψυχῇ τῆς Κυρίας Μητρὸς,

(*) Ὁ τίτλος οὗτος ἐδόθη εἰς τὴν μητέρα τοῦ Ναπολέοντος, ὅτε ἐγένετο Αὐτοκράτωρ.

ὥστε κατεσκευάσεν εἰς τὸ ὑπηρετικὸν στολὰς καινούργεις. Ἡ ἐλπίς αὕτη ἀνεζωπυρήθη ἐν ἡμέρῃ, ὅτε ὁ δεύτερος ἱερεὺς τῆς Ἀγίας Ἐλένης, ὁ ἀδὸς Βινιάλι, ἐλθὼν τρεῖς μῆνας βραδύτερον ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Κυρίαν, ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἀκριδὼς καὶ περὶ τὴν ὄραν, καθ' ἣν ὁ ξένος εἶχε παρουσιάσθῃ εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ ἀνάκτορον, ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπέθνησκεν ἐν Ἀγ. Ἐλένῃ. Ἡ ἀτυχὴς μήτηρ παραδεδομένη εἰς ψευδεῖς ἐλπίδας ἐφαντάζετο, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Ναπολέοντος ἦτο διὰ δόσεως ἐπιτήδεος χαλκευθεῖσα, ὅτι ὁ υἱὸς τῆς εἶχεν ἀπέλθῃ ἐπωφελοῦμενος ἀπὸ ταύτης τῆς διαδόσεως ἐκ τῆς νήσου, ὅπου οἱ Ἀγγλοὶ κατεῖχον αὐτὸν ἀιχμάλωτον, καὶ περιέμενεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ μάθῃ τὴν ἀποδίδοσιν του εἰς τὰ παρὰ τῆς Γαλλίας.

Ὅτε περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου ἔμαθεν, ὅτι ὁ ἐπιφανὴς υἱὸς τῆς πράγματι εἶχεν ἀποθάνῃ τῇ 5 Μαΐου ἐν τῇ φυλακῇ του, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ὁκεανοῦ, ὅτε ἀπέβαλε πλέον πᾶσαν ἐλπίδα, ἡ διανοία τῆς ἐστρέφετο πρὸς τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο πρόσωπον, ὅπερ ἀκριδὼς κατὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ὁ Αὐτοκράτωρ τέσσαρας χιλιάδας λευγῶν μακρὰν τῆς Εὐρώπης ἐξέπνεεν, εἶχεν ἔλθῃ ἵνα ἀναγγεῖλῃ εἰς αὐτὴν τὸ γεγονός τοῦτο, τὸ ὅποιον δὲν ἐγένετο καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ γνωστὸν ἐν Εὐρώπῃ ἢ ἐξήκοντα ἡμέρας βραδύτερον.

Ἡ Κυρία Μήτηρ, ἔγραψεν ἡ κ. Σαρτρουβίλλη, μοὶ διηγήθη πολλάκις περὶ τῆς παραδόξου ταύτης ἐπισκέψεως, αὐτὸς δὲ ὁ κ. Colonna πολλάκις μοὶ εἶπεν, ὅτι τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο πρόσωπον εἶχε τὸν τόνον καὶ τὴν φωνὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, τὴν φυσιογνωμίαν του, τὸ ἐπιβλητικὸν ἐξωτερικόν του, τὸ ἀνάστημά του, τὸ βάδισμά του, καὶ ἐν γένει ὁμοίᾳζε τοσοῦτον πρὸς αὐτόν, ὥστε ἡδυνάτο τις νὰ ἀπατηθῇ.

Ἀπασαι αἱ ἀναζητήσεις αἱ γινόμεναι ἐν Ῥώμῃ καὶ τοῖς περιχώροις πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀγνώστου ἐκείνου ἀπέβησαν μάταιαι. Εἶχεν ἐξαφανισθῇ ὡς σκιὰ χωρὶς νὰ ἀφήσῃ κανὲν ἵχνος.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΩΤΕΡΑ

Αἱ ἐν Κνωσῷ ἀνασκαφαὶ ἔφερον εἰς φῶς κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαπενθήμερον πάλιν τεμάχια τοιχογραφιῶν, ὧν τινεὶ εἰσιν ἀνάγλυφοι, κατεσκευασκενῶν μετὰ πολλῆς τέχνης καὶ μετὰ γνώσεως ἀνατομικῆς ὅσας δὲν θὰ ἐπερίμενέ τις εἰς ἐποχὴν τόσον παλαιάν. Τινὰ τῶν τεμαχίων τούτων ἔχουσι δεδηλωμένως πιστῶς καὶ τὰς φλέβας τοῦ δέρματος. — Ἀπεκαλύφθησαν δύο μεγάλοι αἶθουσαι καλύπτεται τῶν ἄλλων διατηρούμεναι, διὰ μεγάλων τετραγώνων λίθων ἐκτισμέναι, ὧν οἱ τοῖχοι ἐσωθεν εἶναι ἐπενδεδυμένοι διὰ μεγάλων πλακῶν γύψου (ὀρθομαρμαρώσεως). Ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν αἰθουσῶν τούτων ἀπεκαλύφθησαν τρεῖς λίθιναι βάσεις ξυλῶν στύλων, ὡς ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Φαιστού, προσέτι δὲ πολύπλοκον σύμπλεγμα κλιμάκων, δι' ὧν κατήρχοντο εἰς τὰς αἰθούσας ταύτας.

Ὁ κ. Evans, ἕνεκα τοῦ καύσωνος τῆς ἐποχῆς ταύτης διέκοψε τὰς ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας, ἵνα ἐπαναλάβῃ αὐτὰς κατὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ ἐπιόντος ἔτους. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ, τῇ 25 Μαΐου παρέβηκεν ἐν Κνωσῷ εἰς 300 ἐργάτας πλουσιοπάροχον δῆπνον, εἰς ὃ παρεκάθησαν καὶ τινες οἰκογένειαι ἐξ Ἡρακλείου προσκληθεῖσαι· ἡ εὐθυμία ἦτο μεγάλη, ἄσματα δὲ καὶ χοροὶ μετὰ Κρητικῆς λύρας ἐπέστε-

ψαν τὸ ὅλον Ὀμηρικώτατα· «τὰ γὰρ τ' ἀναθήματα δαιτὸς».

Πραισός. Αἱ δοκιμαστικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς διάφορα μέρη τῶν δύο ἀκροπόλεων καὶ τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὁμαλῆς ἐπιφανείας, ἐφ' ὧν ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις Πραισός, ἀπεκάλυψαν ἰδιωτικά τινα οἰκοδομήματα οὐχὶ πολλοῦ λόγου ἄξια· σπουδαιότερα ὑπῆρξεν ἡ ἀνασκαφὴ ἐπὶ δύο μικρῶν λόφων ἐκτὸς τῆς πόλεως πιθανῶς κειμένων καὶ πρὸς Ν. αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ ἐτέρου τούτων («Κολτζῆ Κεφάλαι») ὁ κ. Halbherr πρὸ ἑτῶν εἶχεν εὑρεῖ διὰ μικρᾶς ἀνασκαφῆς ἀραθηματικά τινα εἰδῶλια εὐρισκόμενα νῦν ἐν τῷ Μουσείῳ Ἡρακλείου· κατόπιν οἱ χωρικοὶ ἀτάκτως σκάπτοντες κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελευταίας ἀνωμαλίας εὑρεν ἀρκετὰ πηλῖνα καὶ μετάλλινα ἀραθηματικά ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ἐπώλησαν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τῶν διεθνῶν στρατευμάτων. Ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου ὁ κ. Bosanquet εὑρεν εἰς μικρὸν βάθος κεφαλὴν λέοντος πηλίνην σχεδὸν φυσικοῦ μεγέθους δύο κεφαλὰς ταύρου πηλῖνας, τὸ κάτω ἡμισυ πηλίνου ἀγαλματίου παιδός, περικεφαλᾶται ὀρειχαλκίην, ἀπειρίαν δὲ κεράτων τῶν θυσιαζομένων σφαγίων. Ἐκ πάντων τούτων ἐξάγεται ὅτι ἐνταῦθα ἦν ἱερὸν ἢ τέμενος μετὰ βωμοῦ εἰς ὃν προσεφέροντο τὰ ἀναθήματα ταῦτα. Σημαντικότερα ὑπῆρξεν ἡ ἀνασκαφὴ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου γηλόφου (αἰτῆς Μπαϊρακτάρενας τὰ Κεφάλαια) ἐνθα ἀνεκαλύφθη νεκροταφεῖον ἀπὸ τῆς γεωμετρικῆς λεγομένης ἐποχῆς (τοῦ 9ου αἰῶνος) ἀρχόμενον καὶ φθάνον μέχρι τέλους τῆς ἐλληνικῆς ἐποχῆς ἴσως καὶ μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ἰερραπυνίων· μέχρι τοῦδε ἔχουσιν εὑρεθῇ περὶ τοὺς 50 τάφους, ὧν οἱ πλεῖστοι εἶναι ἀπλὰ ὀρύγματα ἐντὸς τοῦ σκληροῦ ἀργιλλώδους ἐδάφους, ἐν οἷς ἀπειτίθετο ὁ νεκρὸς ὅτε μὲν ἐκτάδην μετὰ τὴν κεφαλὴν συνήθως πρὸς Β. ὅτε δὲ συνεσπειραμένος.

Πολλοὶ τῶν νεκρῶν ἔχουσιν ὑποστῇ καῦσιν ἐντὸς τοῦ τάφου. Ἄλλοι ἐκ τῶν τάφων εἶναι κτιστοὶ· μεγάλοι δὲ τάφοι ἔχουσιν εὑρεθῇ μέχρι τοῦδε δύο, ὧν ὁ μὲν ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν ἀλλεπαλλήλων τάφων, ὁ δ' ἕτερος εἶναι θολωτὸς συγκείμενος ἐκ μακροῦ ὀρθογωνίου προδόμου, ἐξ οὗ διὰ στενοῦ καὶ βραχέος διαδρόμου εἰσέρχεται τις εἰς τὸν θόλον ἢ τὸν κυρίως τάφον. Κτερίσματα δ' ἐντὸς τῶν τάφων ἔχουσιν εὑρεθῇ πάμπολλα· ἀργεῖα πηλῖνα διαφόρων σχημάτων καὶ ἐποχῶν, ὧν ἐν ἔχει μορφήν πτηνοῦ σαρκοφάγου καὶ εἶναι ἐξαίρετον καὶ πρωτοφανές· λίθοι ἐγγεγλυμμένοι τρεῖς, ὧν ἡ μία πρισματικὴ μετὰ τρεῖς ἐπιφανείας· ψῆφοι ὄρων ὅλινθοι καὶ τινες χρυσαῖ, τέσσαρες περόναι τῆς κόμης μεγάλοι ἀργυραῖ εἰς δίσκον κεῖλον ἀπολήγουσαι πρὸς τὰ ἄνω, δακτύλιοι ἀργυροὶ καὶ χαλκοὶ περὶ τοὺς 10· κόσμημα γυναικεῖον, ἵνα ἀναρτᾶται ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ ἐν σχήματι μικροῦ ἀμφορέως, οὗ ἡ μὲν κοιλία εἶναι ἐκ φυσικοῦ κρυστάλλου, ὁ δὲ λαιμὸς καὶ αἱ λαβαὶ χρυσαῖ. Κεφαλὴ γυναικός, ἐφ' ἧς ἦσαν ἀκόμη προσκεκολλημένοι τέσσαρες ἀργυροὶ δίσκοι φέροντες ἐκκρούστους βόδακας ἀποτελοῦντας τὸ διάδημα τῆς θαρσύνης, ἐκατέρωθεν δὲ προσκεκολλημένας διὰ τοῦ χρώματος ἀργυρᾶς περόνας πρὸς συγκρότησιν τῆς κόμης, ὧν τὸ μὲν ἄνω μέρος δίσκος, τὸ δὲ σῶμα κάμπτεται δις

ἐλικοειδῶς καὶ εἶναι πεποικιλμένα διὰ κοκκιδῶσεως (graineles). Εἰς πολλοὺς δὲ τάφους ἔχουν εὑρεθῇ *ψήγματα καὶ λεπτὰ φύλλα χρυσοῦ ἄφθορα*, προερχόμενα βεβαίως ἐκ τῆς ἐνδύμασις τῶν γυναικῶν καὶ μία *Σφίγξ χρυσοῦ ἀκέφαλος*.

Ἐν Κάτω Ζάκωφ ὁ κ. Hogarth ἀνέσκαψεν ἀκόμη μικρά τινα Μυκηναϊκὰ οἰκήματα διατηρούμενα εἰς μικρὸν μόνον ὕψος ὑπὲρ τὰ θεμέλια· εὔρε τρεῖς ἐγγεγλυμμένας Μυκηναϊκὰς λίθους (γαλόπετρες), 2 μικροὺς πέλεκεις ὀρειχαλκίνους, μάχαιραν σῶζουσαν ἔχην χρυσώσεως, καὶ πολλὰ τεμάχια ἀγγείων καὶ πίθους τεθραυσμένους. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ λόφου, ἐφ' οὗ ἀνεκαλύφθη τὸ πλινθόκτιστον οἰκηδῶμα, περὶ οὗ ἐγράψαμεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 6 φύλλῳ τῆς «Προόδου» ἀνέσκαφη καὶ νέον μέγαρον τοῦ αὐτοῦ σχεδίου μετὰ τὸ πρῶτον. Ἐν τινὶ δὲ γωνίᾳ μικρᾶς αὐτοῦ αἰθούσης εὑρέθη μία γαλόπετρα τεφρόχρους καὶ ἐν ἀργυροῦν *Ἐρετικὸν νόμισμα*, φέρον τὴν προτομὴν τοῦ λέοντος τοῦ Ἀγίου Μάρκου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Β' Κυριακὴ

Ματθ. δ' 18—23

Δεῦτε ὁπίσω μου κτλ. δευτέρα εἶναι αὕτη πρόσκλησις τῶν μαθητῶν, οἵτινες ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀφέντες τὰ πλοῖα καὶ τοὺς οἰκείους αὐτῶν ἠκολούθησαν ἀπὸ τῶν ἑρστικῶν. *Ἀμφιδόλυστρον* = δίκτυον. Καὶ προδοὺς ἐκεῖθεν = προχωρήσας ἐκεῖθεν, ὅπου εὔρε τοὺς δύο αὐταδέλφους, Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκωβον, τὸν γνωστὸν ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζεβεδαίου, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ Ἰακώβου τοῦ Μείζονος καὶ ἀδελφοθέου καλουμένου καὶ πρώτου ἐπισκόπου τῶν Ἱεροσολύμων χρηματίσαντος, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστήν. Καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, προετοιμάζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν ἥτοι ἐπιδιορθοῦντας καὶ καθαρίζοντας αὐτά· ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, τῶν Γαλιλαίων. Τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, εἶναι ἡ εὐχάριστος εἰδήσις τῆς προσεχοῦς ἐν τῷ κόσμῳ ἰδρύσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἥτοι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐν ἣ βασιλεύει ὁ νόμος καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Γ' Κυριακὴ

Ματθ ΣΤ' 22—33

Ὁ λύχνος τοῦ σώματος... Ὅπως τὸ σῶμα φωτίζεται διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ ὡς διὰ λύχνου καὶ διὰ τοῦ ὕλικου φωτός, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ φωτίζεται διὰ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ φωτός τῆς ἀληθείας. Ἐὰν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμὸς σου εἶναι καθαρὸς, ὕγιής (ἀπλ οὐς), ὅλον τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι φωτεινόν· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου εἶναι νοσηρὸς (π ο ν η ρ ὀς), ὅλον τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι σκοτεινόν. Ἐὰν λοιπὸν ὁ νοῦς (τ ὁ φ ῶς τ ὁ ἐ ν σ ο ῖ), ὁ ἐσωτερικὸς ὁὐτος ὀφθαλμὸς, ὁ χρησιμεύων ὅπως φωτίζῃ τὴν ψυχὴν σου, σκοτισθῇ διὰ τῶν παθῶν τῆς φιλαργυρίας καὶ πλεονεξίας, τότε ἐν σοὶ κατωτέρα φύσις, ἡ ῥέπουσα πρὸς τὰ τοῦ σκότους, θὰ ἀπολέσῃ πλεον τὴν φωτεινὴν πηγὴν, ἀφ' ἧς ἀπεκδέγεται καὶ τὸ ἴδιον φῶς, καὶ θὰ βυθισθῇ εἰς πέλαγος πλάνης καὶ πνευματικοῦ σκοτισμοῦ· ὅπως ὅστις καταστρέφῃ τὴν πηγὴν ξηραίνει καὶ τὸν ποταμὸν, οὕτως καὶ ὁ ἀφανίσας τὸν νοῦν, πᾶσαν τὴν ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ πράξιν αὐτοῦ θολώνει, λέγει ὁ Χρυσόστομος καὶ ὅπως, ἐάν τις τὸν ἱερόν ὅστις πρέπει νὰ εἶναι ὕγιής διὰ τὰ θεραπεύη τῶν ἄλλων τὰς νόσους, ἐμβάλῃ εἰς νόσον καὶ ἔπειτα παραγγείλῃ αὐτῷ νὰ κατὰκεῖται εἰς ἀργυροῦν κλίνην καὶ εἰς χρυσοῦν θάλαμον, οὐδαμῶς ὠφελεῖ τοὺς ἀσθενοῦντας· οὕτως ἂν διαφθείρῃς τὸν νοῦν, ὅστις δύναται νὰ θεραπεύῃ τὰ πάθη, παρακαθίσας αὐτὸν εἰς θησαυρὸν ὄχι μόνον

νον διόλου δὲν ὠφελεῖς, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ζημιώνεις τὴν ψυχὴν. **Δυὶ κυρίως:** δύο κύριοι ὧν αἱ ἀπαιτήσεις δὲν συμβιβάζονται καὶ οὐς δὲν δύναται τις νὰ ὑπηρετῇ συγχρόνως, εἶναι ἑνὲν μὲν ὁ Μ α μ μ ω ν ᾱς (Θεὸς τοῦ πλοῦτος παρὰ ταῖς Συρίαις) ἥτοι ὁ πλοῦτος, ὅστις ἐπιβάλλει τὴν ἀδικον κτήσιν καὶ φυλαργυρίαν καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐκπηγάζουσαν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ δεινὰ τοῦ πλησίον, ἑνὲν δὲ ὁ Θ ε ὶς ὅστις ἐπιβάλλει τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀγαθοεργίαν· λέγεται δ' ὁ Μαμμωνᾶς κ ὕ ρ ι ος αὐτὸν διὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν υποκλινομένων αὐτῷ ταλαιπωρίαν» (Χρυσόστ.). **Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν...** Ἐπειδὴ λοιπὸν ἂν ἐπιδιώκῃτε ὑλικούς θησαυρούς, θὰ χωρισθῇτε ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀφορμὴ ἡ κινουσα εἰς θησαυρισμὸν εἶναι ὁ φόβος μήπως δὲν ἔχετε εἰς τὸ μέλλον τὰ πρὸς τροφήν καὶ ἐνδύμασιν σας, διὰ τοῦτο σᾶς λέγω μὴ ζαλιζέτε τὴν ψυχὴν σας μετὰ ταῦτα μερίμνας διὰ τὸ ὅτι τὸ ποῖον τοῦτο; λέγει ὁ Χρυσόστομος· τὸ τῆς ζήμιας τὰ ὑποκλίνοντα. **Ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς.** Ἀφοῦ ὁ Θεὸς προνοεῖ περὶ τῆς ψυχῆς ἥτις εἶναι ἀνωτέρα τῆς τροφῆς καὶ περὶ τοῦ σώματος ὅπερ εἶναι ἀνωτερον τοῦ ἐνδύματος, βεβαίως θὰ φροντίσῃ καὶ περὶ τούτων. **Προδοεῖναι πᾶσιν ἔνα:** τίς δύναται μετὰ τὰς φροντίδας τὰς ἰδικὰς του νὰ αὐξήσῃ τὸ ἀνάστημά του; ὅπως δ' αἱ περὶ τροφῆς προσπάθειαι ἀποβαίνουσιν ἄκαρποι, οὕτω καὶ αἱ περὶ ἐνδύματος· δὲν βλέπετε πόσον μεγαλοπρεπῶς στολίζει ὁ Θεὸς τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ, τὰ πρόσκαιρα καὶ ἐφήμερα; δὲν θὰ φροντίσῃ πολὺ μᾶλλον περὶ ὑμῶν, ὁ λιγὸν πιστός; **Τὰ ἔθνη:** Οἱ ἔθνη οἱ ἀγνοοῦντες τὸν Θεὸν καὶ τὸν προρισμὸν αὐτῶν. **Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ:** Ζητεῖτε πρῶτον νὰ ὑπάρξῃ δικαιοσύνη, νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ζητεῖτε πρῶτον τὰ ὀνόματα ἀγαθὰ, καὶ μαζὺ μετὰ αὐτὰ ὁ Θεὸς, ὡς πατὴρ προνοῶν περὶ πάντων θὰ σᾶς δώσῃ καὶ τὰ ἐπίγεια. **Εἰς τὴν αὔριον:** μὴ ἐπεκτείνῃτε τὰς φροντίδας σας μέχρι τῆς αὔριου. Αὔριον, ἂν ἔως τότε διατηρήσῃς ἐν τῇ ζωῇ, φροντίζετε διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἡμέρας, ἀ ρ χ ο ὕ σ ι ν ἐ κ ἄ σ τ ης ἡ μ ῆ ρ ας ἡ ταλαιπωρία, ὁ πόνος καὶ τὰ βάσανα, τὰ ὅποια ὑποφέρετε πρὸς πληρωσιν τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν σας.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Β' ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Συνεδρία Α'.

Ἐν τῷ δημοτικῷ σχολεῖῳ τῆς πόλεως Ρεθύμνης τῇ 5 Ἀπριλίου ὥρα 9 π. μ. ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου κ. *Ἐμμ. Γενεράλις*, διευθυντῆς τοῦ Προγυμνασίου καὶ ἀναπληρωτῆς τοῦ ἐπ' ἀδείᾳ ἀπουσιάζοντος Νομαρχ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον τῶν συνηθροισμένων δημοσιδασκάλων λίαν πρόσφορον τῇ περιστάσει ἐναρκτήριον λόγον, εὗ ἀνθρολογήσαντες δημοσιεύμενον περικοπὰς τινας λυπούμενοι ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν καταχωρίσωμεν ὁλόκληρον.

«Ἡ ἀρχὴ τῶν διδασκαλικῶν συνεδρίων, εἶπεν καταρχόμενος ὁ κ. Γενεράλις, εἶναι ἀγαθὴ, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ μέλλει νὰ ἀποβῇ πολλῶν καλῶν πρόξενος. . . . Ἐὰν ἡ γνώμη ἐπιφανοῦς φιλοσόφου ὅτι ὁ ἐγκέφαλος δὲν εἶναι ἀποθήκη, ἵνα πληρῶται, ἀλλ' ὄργανον ἵνα ἐνισχύται, εἶναι ὀρθή, βεβαίωτατα ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς σκέψεων, ἐκ τῶν ἀνακρινώσεων τῶν ἐχόντων πλεόνας γνώσεις, θὰ ἐνισχυθῇ τὸ ῥῆθρον ὄργανον καὶ πολλὴν ὠφέλειαν θὰ προσεξήσῃ αὕτη. Τονωτικὰ τοῦ ἐγκεφάλου λουτρὰ ὀνόμασέ τις τὰ συνέδρια, λίαν προσ-

φυῶς». Κατόπιν πραγματεύεται τὸ θέμα: Πόσον εἶναι ὑψηλὸν τὸ τοῦ διδασκάλου ἔργον καὶ πόσον σπουδαῖος ὁ προσρισμὸς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου. «Πρὸ πολλοῦ, εἶπε, διάσημος φιλόλογος, ἱστορικός καὶ πολιτικός, ὁ Brungham, εἶπεν ὅτι «ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς αἰῶνι δὲν θέλουσιν ἀποφασίζει περὶ τῆς τύχης τῶν ἐθνῶν τὰ πυροβόλα, ἀλλ' οἱ πολλοὶ καὶ καλοὶ δημοδιδάσκαλοι»· ὁ δὲ πρῶτος δημοκρατικὸς τῆς Γαλλίας ὑπουργὸς μετὰ τὸ ὀλέθριον διὰ τὴν Γαλλίαν 1870, Jules Simon διεκήρυξεν ὅτι «πρωτεύον ἔθνος εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ ἔχει τὰ κρείττονα σχολεῖα· ἂν μὴ εἶναι σήμερον, ἔσται αὐριον». Ἐκ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου προῆλθον μεγάλοι στρατηγοὶ καὶ φιλόσοφοι, καλλιτέχναι καὶ ἐφευρέται, πᾶσαι ἐν γένει αἱ μεγάλαι τῆς ἀνθρωπότητος διάνοιαι τὴν πρώτην τροφὴν ἔλαβον ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ. «Ὁ ὑπερήφανος αἰετός, λέγει μετὰ χάριτος παιδαγωγός τις, τὸ πρῶτον εἶναι ἀπτήν νεοσσός, τὸ εὖσμον καὶ μυρόεν ῥόδον εἶναι κατ' ἀρχὰς κλειστός κάλυξ, ἡ δὲ ὑψηλὴ καὶ αἰωνόβιος ὄρυς μικρὰ βάλανος». Ἀλλὰ καὶ ἱστορικῶς ἂν ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα, τίς ἄλλος ἔσωσε τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν γλῶσσαν καὶ τὴν θρησκείαν κατὰ τοὺς αἰῶνας τῶν συμφορῶν ἢ ὁ δημοδιδάσκαλος, ὁ ἀφανὴς καλύγηνρος τῶν ἀπομεμακρυσμένων καὶ ἀπροσίτων κωμῶν χωρίων, μονῶν; δὲν ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἐν Κρήτῃ τὸ σχολεῖον ἐργαστήριον, ἐν ᾧ ἐστομούντο καὶ ἐθάφοντο τὰ κατὰ τῆς τυραννίας ὄπλα; μήπως διὰ τοῦ σχολείου δὲν θὰ ἐπέλθῃ πάλιν τὸ τελικὸν ἰδεῶδες πρὸς ὃ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ σπεύδομεν; Τίς δ' ἄγνοεῖ ὅτι τὴν Γαλλίαν τοῦ 1870 ἐνίκησεν ὁ Γερμανὸς διδασκαλός; διὸ ὁ πρῶτος τῆς ἡνωμένης ἑκτοτὲ Γερμανίας Αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος ὁ Α' εἰς τῶν σχολείων τὰς θύρας ἐκρέμασε τὰς δάφνας τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου. Τοιοῦτου δ' ὄντος τοῦ σκοποῦ τοῦ σχολείου, ὁποῖός τις πρέπει νὰ εἶναι ὁ δημοδιδάσκαλος; «Καὶ τὸ ἐλάχιστον φύτρον τῆς γῆς, λέγει παιδαγωγός τις, διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν σπλάγχχνων αὐτῆς σχίζει τὸ σκληρὸν κάλυμμα καὶ ἀτενίζει τὸν ἥλιον»· μετὰ γὰρ ἄρα πρέπει νὰ ζητηται πᾶν ἀγαθόν, ἅμα δὲ καὶ ἡ θεία τέχνη τοῦ μορφώσθαι ἀνθρώπους. Εὐτυχῶς ἡ νεοπαγὴς ἡμῶν Πολιτεία τὰ πάντα πράττει, ὅπως διευκολύνῃ τὸ ἔργον εἰς ὃ ἐκάλεσεν ἡμᾶς· ἀφοῦ δὲ τόσον προστατευτικῶς ὑποκαίει τὸν ζῆλον ἡμῶν, θὰ ἡμεθα παντάπασιν ἀδικαιολόγητοι, ἐὰν μὴ ἐφροντίζομεν νὰ ἀνυψώσωμεν τὴν στοιχειώδη παιδείαν εἰς περιωπὴν ἀνταξίαν τοῦ προσρισμοῦ τῆς. Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν ἡμετέραν διδασκαλικὴν θέσιν πρὸς τὴν θέσιν τῶν ἐν Ἑλλάδι συναδέλφων, μολοντόι ἡμεῖς δὲν ἀριθμοῦμεν ἀκόμη μακρότερον τῶν δύο ἐτῶν ἐλευθέρου βίου, θὰ πεισθῶμεν ὅτι ἐν κρείττονι καταστάσει εὐρισκόμεθα. Καὶ μετὰ ἀνώτερον μισθὸν μισθοδοτούμεθα, καὶ κανονικώτατα πληρωνόμεθα, οὐδ' εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην τῶν προεξοφλήσεων κατερχόμεθα· τὸ δ' ἐτι μετίζον, οἱ ἄλλαχοι νομιζόμενοι ἰσχυροὶ τῆς ἡμέρας παρ' ἡμῖν εἶναι ἀνίσχυροι· οὐδεὶς δύναται οὔτε νὰ παύσῃ, οὔτε νὰ μεταθέσῃ τινὰ ἄκοντα, ἐὰν εἶναι εὐσυνειδήτος καὶ ἐπιγιγνώσκῃ τὸ ἴδιον ἔργον. Μόνος ὁ ζῆλος ὁ ἀναπτυσσόμενος ἐντὸς τῶν 4 σχολικῶν τοίχων καὶ ἡ μετὰ συνειδήσεως ἐργασία

εἶναι ὁ ἀκόμητος φρενὸς καὶ προστάτης ἡμῶν. Πρὸς τιμὴν δὲ παντός τοῦ συναδελφικοῦ καὶ μετὰ τινος ὑπερηφανεῖας ἰσχυρίζομαι ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐν ἡμῖν διδασκάλων ζητεῖ τὴν δόξαν τοῦ ἀμελοῦς καὶ ἀσυνειδήτου, οὐδ' ἄλλαχού που ἔχει ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν ἢ εἰς τὴν θρησκευτικὴν τοῦ καθήκοντος ἐπίδοσιν. Πᾶς τις ἔχει πρὸ ἑαυτοῦ ὡς ἐν εἰκόνι τὸ πρόγραμμα ὅπερ ἀφορμᾶται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἀνήκομεν εἰς λαὸν ὅστις δὲν συνεπλήρωσεν ἀκόμη τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν, ὅτι δὲ ἐφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι ἐκπαιδεύονται ἐπὶ τοσοῦτον γίνονται ἐλευθεροί, ὡς εἶπεν ὁ Βολταίρος. Πρωτίστα πάντων ὁ διδασκαλὸς πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ πρῶτος συντελεστής τῆς ἀληθοῦς μορφώσεως τοῦ παιδὸς εἶναι τὸ παράδειγμα. Πάντα ἄρα τὰ περιβάλλοντα τὸν παῖδα πρέπει νὰ εἶναι ἀγαθοποιά. Ὁραίαν παρομοίωσιν τοῦ παιδὸς πρὸς κάτοπτρον ποιοῦσιν οἱ παιδαγωγικοὶ λέγοντες, ὅτι εἰς τὸν μετέπειτα βίον ἀντανακλῶσιν ὅσα ἐνδάλματα εἰκότων προσέπεσον εἰς αὐτὸ ἐν ἀρχῇ. Τῶν σχολείων ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι μόνον ἡ γραφὴ ἢ ἀρίθμησις καὶ ἡ ξηρὰ ἀνάγνωσις. Ἀνατολικῶς τις μῦθος λέγει περὶ ῥοδῶνος «Ἡμῖν γῆ ἄργιλλος κοινὴ πρὶν φυτευθῶσι ἐπ' ἐμοῦ ῥόδα». Οὐδέτερόν τι ἔδαφος εἶναι καὶ ὁ παῖς ὅταν παραδίδεται εἰς τὸν διδασκαλόν, ὅστις μεταπλάσσει αὐτὸν εἰς χρηστόν, τίμιον, εὐσεβὴ καὶ φιλοπάτριδα πολίτην. Ἡ Πολιτεία ἐν τῷ δικαίωματι αὐτῆς, ἀφοῦ οὐχὶ γλίσχρως ἀμείβει καὶ τοσοῦτον ἐξασφαλίζει, ζητεῖ νὰ μαχώμεθα κατὰ τῆς ἀμαθείας καὶ νὰ φροντίζωμεν πάσῃ δυνάμει περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σωτηρίου μέτρου τῆς Πολιτείας, τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως. Ἀλλὰ πλὴν τῆς πνευματικῆς μορφώσεως ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ διδασκάλου καὶ τοιαύτη ἀγωγή τῆς ψυχῆς ὥστε νὰ εἶναι ἱκανὸς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου δι' ὃ προωρίσθη. Καθόσον ὁ γράμματὰ μόνον γινώσκων, ὡς ἐφρόνουν ὁ αἰετὶς Κοραῆς καὶ ὁ ἀείμνηστος Καποδίστριας, στερούμενος δὲ ψυχικῆς ἀγωγῆς, εἶναι καὶ τοῦ χειροτέρου κακούργου χειρότερος, ἅτε μαθὼν νὰ κακουργῇ ἐπιτηδεύοντες. Εὐτυχῶς καίπερ τοῦ κλάδου τῶν διδασκάλων ὄντος πολυαριθμοῦ οὐδεὶς ῥῦπος κηλιδεῖ τοῦτον ἐκ τῶν κοινωνικῶν ὅσοι ἄλλαχοῦ ἀπαντῶσιν. Ἵνα δὲ εὐστοχῇ ὁ διδασκαλὸς πρέπει νὰ ὁρμᾶται ἐκ τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ παιδία καὶ τῆς λατρείας δύο παιδικῶν ἀρετῶν, τῆς ἀγνότητος καὶ τῆς φαιδρότητος. Ἐργάζεσθε ἐνθουσιαστικῶς μετὰ τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὸ ἔργον σας θὰ στέψῃ ἀπόλυτος ἐπιτυχία· «Φιλεῖ δὲ τῷ κάμνοντι συσπεύδειν θεός», εἶπε πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν ὀρθῶς ὁ Εὐριπίδης. Ἀλλ' ἀπαιτεῖται βεβαίως καὶ τῆς οἰκογενείας ἡ σύμπραξις, διότι μία μὴ-τηρ ἔχει ἄξιαν ἑκατὸν διδασκάλων· ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ οἰκογένεια δὲν δύναται ἢ δὲν θέλει νὰ βοηθήσῃ, τότε ἀκριβῶς δεικνύεται ἡ δύναμις τοῦ καλοῦ διδασκάλου, ὅταν κτίζῃ μετὰ τοιαύτην τέχνην καὶ οὕτω στερεῶς, ὥστε τὸ οἰκοδομούμενον νὰ ἀντέχῃ πρὸς τὴν θύελλαν οἴκου μὴ συναίσθανομένου τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ.

Ἀναγινώσκετε παιδαγωγικὰ συγγράμματα, ἀκολουθεῖτε ἐν τινι περιοδικῷ τὰς γινόμενας ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ διδασκάλου προόδους, ἀκούετε τὰς γνώμας ἐμπειροτέρων, συναντᾶσθε συχνότερον ἐπὶ συσκέψει καὶ ἀμοιβαίᾳ ἀνακρινώσῃ, καὶ οὕτω θὰ γίνετε ἄξιοι.

ἐπαίνου μὲν καὶ προαγωγῆς παρὰ τῆς Πολιτείας, εὐγνωμοσύνης δὲ παρὰ τῆς κοινωνίας.

Με τὴν εὐχὴν ὅπως πάντοτε ἡ Πολιτεία περιθάλπῃ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον μετὰ τῆς αὐτῆς καὶ σήμερον στοργῆς, ἀφειδῶς πρὸς προαγωγὴν τῶν κατ' αὐτὸ δαπανώσα, κηρύττω τὴν ἐναρξιν τοῦ Συνεδρίου. Καὶ εἴθε τὰ μέλλοντα συνέδρια τῶν διδασκάλων, ἐρχομένου τοῦ ποθητοῦ πληρώματος τοῦ χρόνου, νὰ τελῶνται ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἱερᾶς τῶν Ἀθηνῶν Ἀκροπόλεως, τοῦ πολικῆς ἡμῶν ἀστέρος, γινόμενα, μετὰ τὴν ζειδωρὸν αὐρὰν τῶν ὑδάτων τοῦ Σαφωνικοῦ καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Σαλαμίνος».

ΠΟΙΚΙΛΑ

Τῇ 20ῇ Μαΐου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς παραχωρήσεως τοῦ Συνταγματικοῦ χάρτου τῆς Ἰταλίας ἐπιτροπὴ ἐκ μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου Χαλίων ὅσοι διδάσκονται τὴν Ἰταλικὴν (δαπάναις τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως) μετὰ τοῦ καθηγητοῦ αὐτῶν κ. Οὐμ. Ἀγκαράνη μετέβη καὶ ἐχαιρέτησε τὸν κ. Γ. Πρόξενον τῆς Ἰταλίας· συγχρόνως δ' ἐνυχαρίστησε τὴν Ἰτ. Κυβέρνησιν ἥτις συντελέσασα μεγάλως πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Κρητῶν παρέχει αὐτοῖς προσέτι καὶ τὸ μέσον νὰ σπουδάσωσι μίαν τόσον ὥραιαν καὶ χρήσιμον γλῶσσαν.

Ὁ κ. Πρόξενος συγκεκινημένος συνεχάρη τοὺς μαθητὰς διὰ τὰς εἰς τὴν Ἰταλικὴν προόδους αὐτῶν **Φίλιππος Κοινωνία** εἶναι τὸ ὄνομα Ἑταιρείας συστάσεως ἐσχάτως ἐν Ἀθήναις καὶ σκοπούσης τὴν βελτίωσιν τῶν ἐλλ. ἱππῶν ὅπως καταστῶσι κατάλληλοι διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὴν γεωργίαν. Ἡ ἑταιρεία προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλ. Ρώμα ἀριθμεῖ μεταξὺ τῶν μελῶν ἐπιφανεστάτους ἀνδρας· πρακτικῶς δὲ σκεπτομένη ὥρισε τὴν ἐτησίαν συνδριμὴν τῶν μελῶν εἰς μίαν μόνον δραχμὴν, ὥστε πᾶς τις νὰ δύναται νὰ συνεισφέρῃ ὑπὲρ τοῦ πατριωτικοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

Ἑκπαιδευτικὰ Νομοσχέδια. — Μακρὰ αἰτιολογικὴ ἐκθεσις τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως διανεμήθη εἰς τοὺς κυρίους Βουλευτὰς μετὰ τῶν τροποποιήσεων αἱ ἡ ὑπηρεσία τῆς Ἑκπαιδεύσεως κρίνεται ἀναγκαῖον νὰ ἐπενεχθῶσιν εἰς τὸν Ὄργανισμόν. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἥτις σκοπὸν ἔχει νὰ δικαιολογήσῃ τὰ γενόμενα θέλωμεν δημοσιεύσει προδεχῶς κεφάλαιά τινα· αἱ σπουδαιότεραι δὲ τὸν προτεινομένων τροποποιήσεων εἶναι αἱ ἑξῆς : 1) Ὁ μισθὸς τῶν δημοδιδασκάλων ὁρίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βαθμοῦ τῶν ἐξετάσεων καὶ ἀσχέτως πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ σχολείου, τῶν δὲ πτυχιούχων αὐξάνεται μετ' ἐκάστην πενταετίαν ὁ μισθὸς κατὰ 10 δραχ. 2) Σχολεῖα ἰδρύονται πανταχοῦ ἐνθα οἱ κάτοικοι εἶναι τοὐλάχιστον 400 κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσημον ἀπογραφὴν 3) Ἰδρύονται ἐσπεριναὶ σχολαὶ ἐν ταῖς ἀπόλεσιν ἢ χορηγεῖται χρηματικὸν βοήθημα ταῖς ἰδιωτικῶς λειτουργούσαις. 4) Χορηγεῖται δεκάδραχμον ἐπίδομα τοῖς ἀποφοίτοις Διδασκαλείων ὅταν διευθύνωσι τετρατάξια ἢ ἀνώτερα Δημοτικὰ σχολεῖα. 5) Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν οὓς δύναται νὰ διδάσκῃ εἰς διδασκαλὸς ὁρίζεται κατ' ἀνώτατον ὅρον εἰς 80. 6) Τὰ ἐξ ἀπουσιῶν πρόστιμα δαπανῶνται πρὸς ἀγορὰν διδακτικῶν ὀργάνων διὰ τὸ σχολεῖον ἐξ οὗ εἰσπράττονται. 7) Διορίζονται εἰδικοί Γυμνασταὶ εἰς τὰ Προγυμνάσια διὰ πάντα τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως καὶ αὐξάνεται ὁ μισθὸς τῶν διευθυντῶν εἰς δρ. 280. 8) Ἐν ἐλλείψει εἰδικῶν διὰ τὰ παιδαγωγικὰ καθηγητῶν

δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ διδασκαλία τούτων καὶ εἰς διδάκτορας τῆς Φιλολογίας ἐγνωσμένην παιδαγωγικὴν μόρφωσιν κεκτημένους.

Περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεταρρυθμίσεων, ἐν γένει, πολλὰ λέγονται κατ' αὐτὰς, ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι δὲν δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ ὁρισθῇ εἰς τί θὰ καταλήξῃ ἡ ἀμερόληπτος καὶ πεφωτισμένη τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ τόπου συζήτησις.

Τὸ ἡμέτερον Περιοδικόν, ὡς ἐκ τοῦ προορισμοῦ του ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ πᾶσαν περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων κίνησιν διὰ τοῦτο θὰ προσπαθῶμεν νὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας λεπτομερῶς τὰς ἐν τῇ Βουλῇ περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συζητήσεις, ἐκφέροντες συγχρόνως ὅπου νομίσωμεν ὅτι θὰ δυνάμεθα, καὶ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Ἀναγκαστικὴ προσαγωγή εἰς τὸ σχολεῖον. Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς Ὁλλανδικῆς πόλεως Τίελ ἐξέδωκεν τὸ ἐξῆς ψήφισμα. «Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ κυβερνητικοὶ ἀστυφύλακες καλοῦνται νὰ συλλαμβάνωσι πᾶν παιδίον ὑποχρεούμενον ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον, ὅπερ ἤθελον συναντήσῃ εἰς τοὺς δρόμους κατὰ τὴν ὥραν τῶν παραδόσεων καὶ νὰ ὀδηγῶν αὐτὸ εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ σχολείου, ἐκτὸς ἂν τὸ παιδίον παρουσιάσῃ πιστοποιητικὸν ὁρίζον ὅτι ἀπαλλάσσεται προσωρινῶς τῆς εἰς τὸ σχολεῖον φοιτήσεως ἢ ἂν τὸ παιδίον εὐρίσκηται μετὰ προσώπου ἐνυπλίκου δηλοῦντος ὅτι τοῦτο εἶχεν ἀποχωρήσας λόγους νὰ ἀπουσιάσῃ ἀπὸ τοῦ σχολείου».

ΕΛΛΑΣ

Ἑθνικὸν θέατρον καὶ καλαὶ τέχναι. Ὁ ὁμογενὴς Γρηγόριος Μαρασλὴς προσέφερε ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ Θεάτρου 150 χιλ. δραχμῶν χρυσῶν, καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀνέργειν μεγάρου τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν Ἀθήναις τοῦ ὁποίου ἡ ἀνοικοδόμησις θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ προδεχοῦς ἔτους.

Ἑορταὶ Ὀλυμπίας. Αὗται διεξήχθησαν μετὰ πρωτοφανοῦς ἐπιτυχίας. Ὑπὲρ τὰς 30,000 ὑπολογίζονται οἱ συγκεντρωθέντες τῇ 13 Μαΐου εἰς τὸν ἱερὸν χώρον ξένοι. Ἀνώτερον δὲ πάσης περιγραφῆς ἦτο τὸ θέαμα τῶν γυμναζομένων μαθητῶν. Τὴν ἐναρξιν ἐκήρυξεν ὁ ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἑκπαιδεύσεως. Ἐκ τῶν Γυμνασίων τοῦ πρώτου βραβείου ἡξιώθη τὸ Ἀ' Γυμνάσιον Πατρῶν.

Τὸ Ἰατρικὸν συνέδριον τὸ συγχροτηθὲν ἐν Ἀθῆναις ἐσχάτως ἦτο πολλοῦ λόγου ἄξιον. Ὑπὲρ τοὺς 500 ἱατροὺς μετέσχον τούτου ὡς καὶ αἱ τρεῖς ἱατροὶ αἱ ἔχουσαι πτυχίον τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Πλεῖσται ἀνακοινώσεις πολλῆς σπουδαιότητος ἐγένοντο, αἱ συνεδρίαὶ δὲ διήρκεσαν ἐπὶ 5 ἡμέρας ἀπὸ 7—12 Μαΐου ὅτε οἱ σύνεδροι ἐξέδραμον μέχρις Ὀλυμπίας καὶ παρέστησαν κατὰ τοὺς ἐκεῖ διεξαχθέντας γυμναστικοὺς ἀγῶνας.

Ἡ σύστασις ἐποπτικοῦ συμβουλίου παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας, ὑπεδείχθη παρὰ τοῦ ἱατρικοῦ συνεδρίου εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν. Τοῦ Συμβουλίου τούτου 2 μέλη πρέπει νὰ εἶναι ὑγιεινολόγοι ἱατροί· εἰς δὲ τὰ κατὰ νομοὺς ἐποπτικὰ συμβούλια ὑπεδείχθη ὡσαύτως ἡ πρόσληψις ἐνὸς ὑγιεινολόγου.

Ἐκ Κρήτης ἔλαβον μέρος οἱ κ. κ. Ε. Παπαχαρατζίης, Π. Φανδρίδης, Ι. Σουμαρίπας ὅστις καὶ ἀνεκοίνωσε πραγματεῖαν πρωτότυπον περὶ γριππώδους νεφρίτιδος τῶν παιδῶν, καὶ Γ. Καλαϊσάκης ἀνακοινώσας ἀσυνήθη περίπτωσιν δυστοκίας. Οἱ 3 τελευ-

ταῖσι ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ ἐκλεχθῶσι καὶ ἀντιπρόεδροι ἕκαστος ἐν μιᾷ συνεδρίᾳ. Δεπτομερείας περὶ τῶν λεχθέντων σχετικῶς πρὸς τὰ σχολικὰ πράγματα θὰ δημοσιεύσωμεν προσεχῶς.

Διαγωνισμὸν ἐμπορικὸν κηρύσσει τὸ Συμβούλιον τοῦ ἐν Κων/πόλει ἐδρεύοντος ἑλληνικοῦ ἐπιμελητητηρίου πρὸς συγγραφὴν μελέτης περὶ τῆς καταστάσεως τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ναυτιλίας ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ καὶ περὶ τῶν καταλληλοτέρων πρακτικῶν μέσων πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῶν μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν. Ἡ μελέτη ἐκ 50—60 σελίδων θὰ ἀποσταλῇ μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου ἐ. ἔ. φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν «Διαγωνισμὸς Φάρου Ἀνατολῆς» καὶ ἀντὶ υπογραφῆς, ῥητόν τι· τὸ ὄνομα δὲ τοῦ συγγραφέως πρέπει νὰ ἀποστέλληται ἐν ἐτέρῳ φακέλλῳ, ἐφ' οὗ ἐπιγράφεται τὸ αὐτὸ ῥητόν. Τῇ συντάκτῃ τῆς βραβευθησομένης μελέτης ἀπονεμηθήσεται γέρας 300 δρ. χρ.

Σκελετὸς μεγαθηρίου προκατακλυσμιαίου ἀνευρέθη ἐν τοῖς περιχώροις τῆς πόλεως Κερκύρας πελωρίων διαστάσεων. Ὁ σκελετὸς οὗτος εἶναι πιθανώτατα ἰχθυοσαύρου, ἢ ἀνακάλυψις δὲ αὐτοῦ θὰ διαφωτίσῃ τοὺς γεωλόγους περὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους τῆς Νήσου.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ὁ τοῦ ἄνευ σφραγτος τηλεγράφου ἐφευρέτης Μαρκόνης ἠγάττωσε τὸ ὕψος τοῦ στύλου, ἐφ' οὗ τοποθετεῖται τὸ χειριστήριόν του καὶ δύναται τώρα νὰ ἀποστέλλῃ τηλεγραφήματα ἄνευ σφραγτος εἰς ἀποστάσιν 30 μιλίων με κύλινδρον ὕψους 4 μόνον ποδῶν καὶ διαμέτρου 4 δακτύλων. Διὰ τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ κατασκευασθῇ νῦν φορητὸν μηχανήμα ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ.

Μέτρα κατὰ τῆς ἀγαμίας. Τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς Γαλλικῆς πόλεως Ζιζὲ ἐψήφισεν ὅτι οἱ πατέρες τοὐλάχιστον τριῶν τέκνων κατὰ πρῶτον λόγον καὶ εἴτα πάντες οἱ ἔγγαμοι θὰ προτιμῶνται τῶν ἀγάμων εἰς πᾶσαν δημοτικὴν θέσιν. Θὰ δίδεται δὲ καὶ μηνιαία σύνταξις ἐκ τεσσαράκοντα φράγκων εἰς τοὺς πατέρας ἐπτά τοὐλάχιστον παιδιῶν. Ὡς γνωστὸν δὲ καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας δίδει ἰσόβιον σύνταξιν εἰς τοὺς φέροντας πολλὰ τέκνα εἰς τὸν κόσμον πατέρας.

Λασσάνειος διαγωνισμός. Τὰ ὑπεβληθέντα ἔργα εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπείας ἦσαν ἐν ὅλῳ 34, ἐξ ὧν 19 κωμῳδαὶ καὶ 15 τραγωδαί. Ὁ εἰσηγητὴς κ. Σακελλαρόπουλος παρετήρησεν ὅτι «τῶν πλείστων συγγραφέων οὔτε ἡ παρατήρησις εἶναι προσεκτικωτέρα οὔτε ἡ ἔκφρασις κομψότερα τῆς τῶν θνητῶν καὶ τῶν κοινοτάτων μάλιστα θνητῶν. Ἀκόμη καὶ τὸ ζήτημα τῆς καταλλήλου διὰ τὴν σκηνὴν γλώσσης δὲν φαίνεται νὰ ἀπησχόλησε πολὺ τοὺς ἀρίστους τῶν συγγραφέων τούτων».

Τὸ βραβεῖον τῆς κωμῳδίας ἐδιχοτομήθη ἀπονεμηθέντος τοῦ ἐνὸς τμήματος τῷ συγγραφῇ τῆς κωμῳδίας τῶν «Ἀναμορφωτῶν» *Πρίγκιπι Νικολάφ*, τοῦ δὲ ἐτέρου τῷ τοῦ «ἐπαρχιώτου» Μ. Ζῶρα· τὸ δὲ βραβεῖον τῆς τραγῳδίας ἀπενεμήθη τῷ συγγραφῇ τοῦ «Μαυρικίου» *Ἰωάννη Καλοστύπῃ*.

Βαβυλών. Κατ' ἐκθεσιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς Γερμ. Ἀρχαιολογικῆς ἀποστολῆς εἰς Βαβυλῶνα Κολδεβέϊν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ ὁποίου διεξάγονται αἱ ἐκεῖ ἀνασκαφαί, ἡ περιγραφή τοῦ Ἡροδότου ὀρθή ὡς πρὸς τὰ κύρια σημεῖα, εἶνε ἐσφαλμένη ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς πόλεως διότι αὕτη δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1)5 τῆς ἐπιφανείας τοῦ Λονδίνου καὶ τὰ τεῖχη δὲν εἶχον τὸ καταπληκτικὸν πᾶχος ὅπερ ἀναφέρει οὗτος. Ἡ κυρία πόλις ἦτο ἐκτισμένη εἰς σχῆμα τριγώνου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ Εὐφράτου οὗ ἐκάστη πλευρὰ εἶχε μῆκος 4 1)2, 3 1)2 καὶ 5 1)2 χιλιομέτρων. Ἀνεσκάφησαν κτίριά τινα ἀναφερόμενα ἐν τῇ Γραφῇ καὶ τὸ Κάβρ ἢ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ναβουχοδονόσορος· ἀνεκαλύφθησαν ἐπίσης ναοὶ καὶ ὁδοὶ καὶ καθωρίσθησαν διάφοροι θέσεις τῆς ἀρχαίας πόλεως. Ὁ λόφος Μπαμπιλ εἶναι πιθανῶς οἱ περίφημοι κρεμαστοὶ κῆποι τῆς Σεμιράμιδος, ὁ δὲ πύργος τῆς Βαβυλώνας ἐξηκριβώθη ποῦ ἔκειτο. Ἡ Βαβυλὼν ὅμως τῆς παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι μόνον τὸ ἰσχυρὸν ἀνάκτορον ἢ ἡ Ἀκρόπολις τοῦ Ναβουχοδονόσορος. Εὐρέθησαν δὲ πλεῖστα κοσμήματα πολυτιμώτατα τοῦ Ἀνακτόρου.

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΤ' ΙΟΥΝΙΟΝ ΤΟΥ 1901

— **Ἐκ τῶν πλανητῶν ὁ Ἑρμῆς**, ὡς ἐλέγομεν καὶ ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 1ης Μάϊου, θὰ εἶναι ὁρατὸς κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου, δύναν 1 ὥρ. καὶ 3)4 μετὰ τὸν ἥλιον· δύναται τις ν' ἀναζητήσῃ αὐτὸν παρὰ τὸ μέρος ὅπου ἔδυσεν ὁ ἥλιος μέχρι τῆς 10ης Ἰουνίου· μετὰ ταῦτα ἡ παρατήρησις του εἶναι δύσκολος διότι ὁλονεν πλησιάζει πρὸς τὸν ἥλιον καὶ ἀφανίζεται εἰς τὴν ἀκτινοβολίαν αὐτοῦ. Ὁ Ἑρμῆς θὰ γείνη πάλιν ὁρατός, ἀλλὰ τὴν πρῶτην πρὸ τῆς ανατολῆς τοῦ Ἠλίου, περὶ τὴν 20ὴν Ἰουλίου.

— **Ἡ Ἀφροδίτη** κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον δύνει 1 ὥραν περὶπου μετὰ τὸν ἥλιον, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι δύσκολον νὰ παρατηρηθῇ.

— **Ὁ Ἄρης** μεσουρανεῖ εἰς τὰς ἀρχὰς μὲν τοῦ Ἰουνίου περὶ τὰς 5 1)2 μ. μ. εἰς τὸ τέλος δ' αὐτοῦ περὶ τὰς 4 1)2· ἐπομένως εἶναι ὁρατός ἐπὶ 3—4 ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἠλίου.

— **Ὁ Ζεὺς**, εὐκολώτατα διακρινόμενος διὰ τὴν μεγάλην του λάμψιν, ἀνατέλλει κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς περὶ τὴν 9ην ὥραν μ. μ. καὶ μεσουρανεῖ τὴν 1ην Ἰουνίου περὶ τὴν 1 καὶ 1)4 μετὰ τὸ μεσονύκτιον, τὴν δὲ 20ὴν περὶ τὴν 11ην μ. μ.

— **Ὁ Κρόνος** εὐρίσκεται καὶ κατ' Ἰούνιον ἀνατολικώτερον τοῦ Διός, ἐπόμενος αὐτοῦ περὶ τὰ 20 λεπτά τῆς ὥρας.

— **Διάττοντες ἀστέρες**, οἱ Περσεΐδαι, θὰ παρατηρηθῶσιν ἀπὸ τῆς 27ης τοῦ μηνός, ἐκπορευόμενοι ἐκ τοῦ ἀστερισμοῦ τῆς Κασσιόπης.

Γίνεται γνωστὸν εἰς τοὺς κ. Συνδρομητὰς ἐκ τῶν ἄλλων νομῶν ὅτι ἀντιπρόσωποι τῆς «Προόδου», εἰς οὓς παρακαλοῦνται καταβάλλοντες τὰς συνδρομὰς τῶν νὰ λαμβάνωσι τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις, διωρίσθησαν ἐν Ρεθύμνῃ μὲν ὁ κ. Μιχ. Πρεβελάκης καθηγητὴς, ἐν Ἡρακλείῳ δὲ ὁ κ. Ν. Πετριδὴς διευθυντὴς Δ. Σχολείου, καὶ ἐν Νεαπόλει ὁ κ. Γ. Χατζιδάκης διευθυντὴς Δ. Σχολείου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ